

Not 12

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 2 maj 2022 följande dom (mål nr 1454-21).

Bakgrund

1. Jobb- och utvecklingsgarantin är ett arbetsmarknadspolitiskt program som syftar till att erbjuda personer som har varit arbetslösa under lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få arbete. Arbetsförmedlingen är ansvarig myndighet och prövar frågor om anvisningar till programmet. Den som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin har rätt till ersättning i form av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

2. M.N. deltog inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin i en arbetsmarknadsutbildning. Arbetsförmedlingen beslutade att avbryta den insatsen då bedömningen gjordes att han inte kunde tillgodogöra sig utbildningen. M.N. begärde omprövning av beslutet.

3. Arbetsförmedlingen avvisade M.N:s begäran om omprövning av beslutet med motiveringen att ett beslut om att avbryta en viss insats inom programmet inte är ett beslut som kan omprövas.

4. M.N. överklagade avvisningsbeslutet till Förvaltningsrätten i Härnösand som upphävde detta beslut och återförvisade målet till Arbetsförmedlingen för omprövning av beslutet om att avbryta den arbetsmarknadspolitiska insatsen.

5. Arbetsförmedlingen överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Sundsvall som avsåg överklagandet.

Yrkanden m.m.

6. *Arbetsförmedlingen* yrkar att myndighetens avvisningsbeslut ska fastställas.

7. *M.N.* anser att överklagandet ska avslås.

Skälen för avgörandet*Rättslig reglering m.m.*

8. Av 9 § första stycket förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten framgår att de arbetsmarknadspolitiska programmen är arbetsmarknadspolitiska insatser som syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett arbete. Av första stycket 3 framgår att bestämmelser om programmen finns i förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin.

9. Enligt 1 § förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin är syftet med detta program att erbjuda personer som varit arbetslösa under lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få arbete.

10. En anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin innebär enligt 3 § att den som anvisas erbjuds att ta del av programmet. Frågor om anvisningar prövas av Arbetsförmedlingen.

11. I 6 § första stycket föreskrivs att inom ramen för programmet får den enskilde ta del av sådana insatser som följer av 5 § förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och som bedöms lämpliga för

den enskilde att ta del av inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin och som den enskilde också uppfyller förutsättningarna för.

12. Enligt 22 § första stycket förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin ska Arbetsförmedlingens beslut enligt förordningen omprövas hos myndighetens centrala enhet för omprövning, om det begärs av den som beslutet gäller.

13. Av 22 a § första stycket framgår att andra beslut än beslut om omprövning av beslut som avser utskrivning ur programmet (13 §), återinträde i programmet (14 §), återkallelse av en anvisning till programmet (15 §) och avdrag på ersättning (20 e §) inte får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

14. Genom det överklagade beslutet avvisade Arbetsförmedlingen M.N:s begäran om omprövning av ett beslut om att avbryta den insats – en arbetsmarknadsutbildning – som han deltog i inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin. Processen i Högsta förvaltningsdomstolen gäller enbart frågan om avvisningsbeslutet var riktigt. En förutsättning för att Högsta förvaltningsdomstolen ska kunna pröva denna fråga är emellertid att avvisningsbeslutet får överklagas.

15. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar inledningsvis att det överklagade avvisningsbeslutet inte är ett beslut som avser sådana frågor som enligt 22 a § förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Ett överklagandeförbud gäller alltså enligt förordningen.

16. Ett överklagandeförbud ska dock sättas åt sidan om det krävs för att tillgodose rätten till domstolsprövning av civila rättigheter och skyldigheter enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, EKMR. En grundläggande förutsättning för att artikeln ska vara tillämplig är att det är fråga om en tvist som gäller en rättighet eller skyldighet som kan hävdas ha sin grund i nationell rätt.

17. Arbetsförmedlingens beslut om att erbjuda en enskild – som fått en anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin – att ta del av en viss insats grundas på en diskretionär prövning av vad som är lämpligt för den enskilde att delta i och av dennes förutsättningar att kunna delta i insatsen. Regelverket innebär alltså inte en rätt för den enskilde att bli anvisad en viss insats inom programmet. Härtill kommer att beslutet om att avbryta den aktuella insatsen inte påverkade vare sig M.N:s anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin eller hans ersättning för deltagande där.

18. Mot denna bakgrund kan beslutet om att avbryta den aktuella insatsen för M.N. inte anses omfattas av tillämpningsområdet för artikel 6.1 i EKMR (jfr Europadomstolens dom den 7 juli 2009 i målet Mendel mot Sverige). Härav följer även att beslutet om att avvisa M.N:s begäran om omprövning av avbrytandebeslutet inte omfattas av artikelns tillämpningsområde. Någon rätt till domstolsprövning av avvisningsbeslutet med stöd av EKMR föreligger således inte.

19. Förvaltningsrätten var således förhindrad att ta upp överklagandet till sakprövning. Kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden ska därför upphävas och M.N:s överklagande till förvaltningsrätten avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden samt avvisar M.N:s överklagande av Arbetsförmedlingens avvisningsbeslut daterat den 15 april 2020.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Classon, Svahn Starrsjö, Rosén Andersson* och *Haggren*. Föredragande var justitiesekreteraren Helen Lidö.

Förvaltningsrätten i Härnösand (2020-07-21, Renvall):

Frågan är om Arbetsförmedlingen haft fog för sitt beslut att avvisa M.N:s begäran om omprövning.

Av handlingarna i målet framgår att Arbetsförmedlingen den 23 december 2019 fattade beslut om att återkalla anvisning av till arbetsmarknadsutbildning för M.N. hos YrkesAkademin AB eftersom han inte kan uppnå syftet med programmet. Efter att M.N. begärt omprövning har sektionschefen vid Arbetsförmedlingen i yttrande daterat den 20 januari 2020 uppgett att begäran om omprövning inkommit i rätt tid samt att skäl för återkallandet är att M.N. inte bedöms kunna ta till sig utbildningen och det rekryterande företaget inte längre är intresserad av att kunna anställa honom. Ärendet har sedermera överlämnats till Enheten Central omprövning.

Enligt förvaltningsrättens mening har annat inte framkommit än att det beslut som Arbetsförmedlingen fattade den 23 december 2019 utgör ett beslut om återkallande av anvisning enligt 37 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Ett sådant beslut kan enligt 39 § samma förordning omprövas. Arbetsförmedlingen borde därmed rätteligen ha omprövat beslutet i enlighet med M.N:s begäran och inte avvisat begäran om omprövning. Arbetsförmedlingens beslut från den 15 april 2020 om att avvisa M.N:s begäran om omprövning ska därför upphävas och målet visas åter till Arbetsförmedlingen för omprövning i sakfrågan.

– Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och visar målet åter till Arbetsförmedlingen för omprövning.

Kammarrätten i Sundsvall (2021-02-17, Törnered, Ebbing och Almqvist):

Arbetsförmedlingen beslutade den 23 december 2019 att avbryta M.N:s arbetsmarknadsutbildning hos YrkesAkademin AB. M.N. har till förvaltningsrätten överklagat Arbetsförmedlingens beslut den 15 april 2020 att avvisa hans begäran om omprövning av det tidigare beslutet. Frågan i målet är om det var rätt av Arbetsförmedlingen att avvisa hans begäran om omprövning.

Det beslut som M.N. begärt omprövning av är ett beslut om att avbryta en insats som han har fått ta del av inom ramen för det arbetsmarknadspolitiska program han är anvisad till. Såvitt framgår har Arbetsförmedlingen inte återkallat M.N:s anvisning till programmet och han kan därmed inte heller ha begärt omprövning av ett sådant beslut. Det beslut som han begär omprövning av är alltså inte ett beslut om återkallelse av anvisning till programmet enligt 15 § förordningen om jobb- och

utvecklingsgarantin. Det är inte heller fråga om ett beslut enligt 37 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Enligt 22 § förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin ska Arbetsförmedlingens beslut enligt denna förordning omprövas hos myndighetens centrala enhet för omprövning, om det begärs av den som beslutet gäller.

Det beslut som M.N. har begärt omprövning av har enligt Arbetsförmedlingens egna uppgifter fattats med stöd av 6 § förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin. Det är därmed ett sådant beslut enligt förordningen som ska omprövas enligt 22 § samma förordning. Arbetsförmedlingen borde därför inte ha avvisat M.N:s begäran om omprövning. Mot denna bakgrund ska överklagandet avslås.

– Kammarrätten avslår överklagandet.